

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S

2025 m. lapkričio 14 d. Nr. 21RE-
(AG-873/06-2025)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Edvardo Juciaus, Vytauto Kurpuveso, Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė) ir Ingos Morkvėnienės (pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo duomenys neskelbtini skundą atsakovei Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai dėl Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos 2025 m. spalio 10 d. sprendimo Nr. duomenys neskelbtini panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas duomenys neskelbtini (toliau – ir pareiškėjas) skundu Komisijos prašo panaikinti Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos (toliau – ir Tarnyba) 2025 m. spalio 10 d. sprendimą Nr. duomenys neskelbtini (toliau – ir Sprendimas).

Skunde nurodo, kad kreipėsi į Tarnybą su prašymu suteikti antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą (toliau – antrinė teisinė pagalba) apeliacinės instancijos teisme dėl apeliacinio skundo parengimo ir žyminio mokesčio kompensavimo. Ginčijamu Sprendimu Tarnyba nusprendė atsisakyti teikti antrinę teisinę pagalbą pareiškėjui, kadangi antrinė teisinė pagalba reikalinga ginčui, susijusiam su pareiškėjo vykdyta ūkine komercine veikla.

Pareiškėjas nesutinka su tokia pozicija, kadangi, visu pirma, pareiškėją į teismą padavė kaip buvusį įmonės UAB „duomenys neskelbtini“ direktorių, kurio veikla negali būti ir nėra susijusi su vykdyta ūkine komercine veikla. Pareiškėjas tik vadovavo ūkio subjektui – buvo priimtas į darbą pagal darbo sutartį. Tai, kad ginčo laikotarpiu nuo 2020 m. birželio 1 d. iki 2023 m. vasario 28 d., kuomet pareiškėjas vadovavo įmonei ir už šį laikotarpį priteistas žalos atlyginimas, turėjo 2 procentus iš 100 procentų įmonės akcijų, nelaikytina, jog pareiškėjas vykdė ūkinę komercinę veiklą. Ieškinys pateiktas kaip buvusiam įmonės vadovui, o ne kaip akcininkui, priėmusiam kokius nors sprendimus. Tarnyba nepagrįstai laikė, kad pareiškėjas vykdė ūkinę komercinę veiklą ir dėl vykdytos minėtos veiklos buvo pateiktas ieškinys, todėl Sprendimas turi būti panaikintas.

Tarnyba su skundu nesutinka, prašo Komisijos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime nurodo, kad Tarnyboje 2025 m. rugsėjo 30 d. gautas pareiškėjo prašymas suteikti antrinę teisinę pagalbą dėl Kauno apygardos teismo 2025 m. rugsėjo 23 d. sprendimo civilinėje byloje Nr. duomenys neskelbtini apskundimo apeliacine tvarka. Pareiškėjas 2025 m. spalio 7 d. Tarnybai pateikė informaciją, kad pareiškėjui priklausė 2 procentai UAB „duomenys neskelbtini“ akcijų. VĮ Registrų centras 2025 m. spalio 9 d. Tarnybai pateikė informaciją, kad laikotarpiu nuo 2019 m. rugpjūčio 19 d. iki 2020 m. sausio 1 d. pareiškėjui priklausė 26, o nuo 2020 m. spalio 1 d. 2 UAB „duomenys neskelbtini“ akcijos. Sprendimu Tarnyba nusprendė atsisakyti teikti antrinę teisinę pagalbą pareiškėjui, vadovaudamasi, Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo (toliau – Įstatymas) 11 straipsnio 7 dalies 4 punktu, numatančiu, kad antrinė teisinė pagalba neteikiama, jeigu prašymas yra susijęs su reikalavimu, tiesiogiai atsirandančiu dėl pareiškėjo ūkinės komercinės veiklos

ar dėl jo savarankiškos profesinės veiklos. Vienas iš pagrindinių ūkinės komercinės veiklos požymių yra jos versliškumas arba komerciškumas. Nagrinėjamu atveju tai reiškia, kad visa veikla nuo pat jos vykdymo pradžios turi turėti tikslą gauti pajamų ar kitos ekonominės naudos. Kitaip tariant, ūkinė komercinė veikla reiškia nuolatinę savarankišką, t. y. savo rizika plėtojamą asmens veiklą siekiant pelno, susijusią su paslaugų teikimu kitiems asmenims už atlyginimą. Pažymėtina, kad neturi teisinės reikšmės, ar ūkinė komercinė veikla/savarankiška profesinė veikla yra vykdoma, ar tokia veikla jau yra nutrūkusi. Taikytinos teisės normos esmė – neteikti valstybės garantuojamos antrinės teisinės pagalbos asmenims, kurių ūkinė komercinė veikla arba savarankiška profesinė veikla buvo ar yra susijusi su ekonominės naudos siekimu.

Nors pareiškėjas skunde nurodė, kad ieškinys jo atžvilgiu buvo pateiktas kaip buvusiam įmonės UAB „duomenys neskelbtini“ vadovui, o ne akcininkui bei pažymėjo, kad atitinkamu laikotarpiu jam priklausė tik 2 iš 100 bendrovės akcijų, šios aplinkybės nesudaro pagrindo teigti, kad byloje spręsti klausimai, susiję su jo, kaip UAB „duomenys neskelbtini“ vadovo atsakomybe, nėra kildinami iš jo vykdytos ūkinės komercinės veiklos. Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo (toliau – ABI) 15 straipsnio 1 dalies 1 punktu nustatyta, kad akcininkai turi turtines teises, t. y. gauti bendrovės pelno dalį (dividendus), o ABI 60 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog dividendai – tai akcininkui paskirta pelno dalis, proporcinga jam nuosavybės teise priklausančių akcijų nominaliai vertei. Įmonės akcininko veiksams yra būdingi ūkinei komercinei veiklai priskirtini požymiai, t. y. įmonės akcininkas savo rizika investuoja asmenines lėšas į įmonę, siekdamas gauti įmonės uždirbto pelno dalį – dividendus. Taigi, yra pagrindas pripažinti įmonės akcininką ūkinės komercinės veiklos vykdytoju. Turimų (ar turėtų) akcijų skaičius įtakos antrinės teisinės pagalbos teikimui neturi. Be to, vadovas yra bendrovės valdymo organas ir yra saistomas pareigų, reglamentuotų Lietuvos Respublikos darbo kodekso, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK), ABI ir kitų įstatymų bei įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatų, bendrovės įstatų, pareiginių nuostatų. Nuo pat tapimo administracijos vadovu momento pastarasis turi elgtis rūpestingai, atidžiai ir apdairiai. Įmonės administracijos vadovas atsako už įmonės komercinės veiklos organizavimą. Jis privalo dirbti rūpestingai ir kvalifikuotai bei daryti viską, kas nuo jo priklauso, kad jo vadovaujama įmonė veiktų pagal įstatymus ir kitus teisės aktus. Ar juridinio asmens vadovas konkrečiu atveju šią pareigą vykdo, nustatoma pagal tam tikrus objektyvius elgesio standartus – rūpestingo, apdairaus, protingo vadovo elgesio matą. Vertinant įmonės vadovo veiksmus tam tikros normatyvinės sistemos požiūriu, galima nustatyti, ar šie veiksmai atitinka teisės aktų reikalavimus, įmonės įstatus, verslo papročius ir kita. Eidamas pareigas, jis privalo derinti visų juridinio asmens interesų grupių - akcininkų, darbuotojų, o kylant nemokumo pavojui – ir kreditorių – interesus ir ši pareiga negali būti perduodama. Taigi, juridinio asmens valdymo organo nariai turi fiduciarines pareigas juridiniam asmeniui, t. y. pareigas veikti išimtinai juridinio asmens interesais (CK 2.87 straipsnis), ir šių pareigų nevykdymas ar netinkamas vykdymas lemia valdymo organo nario atsakomybę pagal CK 2.87 straipsnio 7 dalį.

Civiliniai ieškiniai, keliami bankrutavusios įmonės vadovui ar buvusiam įmonės vadovui dėl skolos ar žalos priteisimo, yra tiesiogiai susiję su jo, kaip vadovo, ūkinės komercinės veiklos vykdymu. Remiantis aktualia teismų praktika, Tarnybos vertinimu, nustatytos aplinkybės patvirtina pareiškėjo siekį kreipiantis į Tarnybą dėl antrinės teisinės pagalbos suteikimo minėtoje civilinėje byloje apginti turtinius interesus, tiesiogiai atsiradusius dėl jo vykdytos ūkinės komercinės veiklos būnant LUAB „duomenys neskelbtini“ vadovu ir akcininku. Šios aplinkybės nustatymas yra pakankamas pagrindas Tarnybai priimti sprendimą atsisakyti pareiškėjui suteikti antrinę teisinę pagalbą.

Skundžiamas Sprendimas atitinka tiek Įstatymo 18 straipsnio 4 dalyje numatytus keliamus reikalavimus sprendimo turiniui, tiek Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 10 straipsnio reikalavimus, t. y. sprendime nurodyta sprendimų teisinis ir faktinis pagrindas, yra išdėstyti aiškūs motyvai, dėl kokių priešasčių pareiškėjo prašymas yra netenkintas, teisinės pagalbos turinys – kokios teisinės pagalbos prašoma ir antrinės teisinės pagalbos atsisakymo teikti pagrindai, todėl sprendimas pagrįstas nustatytais faktais, aktualiu teisiniu reglamentavimu, yra motyvuotas, nurodyta jo apskundimo tvarka. Sprendimas priimtas nepraleidus sprendimo priėmimo termino (Įstatymo 18 straipsnio 2 dalis).

Tarnyba informavo pareiškėją, kad jis turi teisę kreiptis į Tarnybą su prašymu dėl individualios jo situacijos vertinimo ir kokius dokumentus, informaciją pareiškėjas turėtų pateikti. Nei Įstatymo, nei kitų teisės aktų nuostatos nenumato galimybės pačiai Tarnybai savo iniciatyva vertinti pareiškėjo individualią situaciją, be pareiškėjo prašymo dėl jo individualios situacijos vertinimo. Tarnybai duomenys apie kitas pareiškėjo galimai gautas pajamas nėra žinomi, o duomenys apie pareiškėjo patirtas vartojimo išlaidas, duomenys apie išsilavinimą nėra saugomi registruose, prie kurių Tarnyba turėtų prieigas. Esant šioms aplinkybėms, Tarnyba 2025 m. spalio 27 d. raštu pakartotinai informavo pareiškėją apie galimybę pateikti prašymą dėl individualios jo situacijos vertinimo, taip pat kokius dokumentus ir informaciją kartu su prašymu pareiškėjas turėtų pateikti.

Skundas atmestinas

Tarnyba 2025 m. spalio 10 d. sprendimu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo“ informavo pareiškėją, jog vadovaudamasi Įstatymo 11 straipsnio 7 dalies 4 punktu, 18 straipsnio 2 dalimi, nusprendė atsisakyti teikti antrinę teisinę pagalbą pareiškėjui pagal jo 2025 m. rugsėjo 30 d. prašymą. Nustatė, kad pareiškėjas prašo suteikti antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą dėl Kauno apygardos teismo 2025 m. rugsėjo 23 d. sprendimo civilinėje byloje Nr. duomenys neskelbtini apskundimo apeliacine tvarka. Tarnyboje 2025 m. spalio 7 d. ir 9 d. gauta papildoma informacija ir dokumentai. Nurodė, kad valstybės garantuojama teisinė pagalba teikiama fiziniams asmenims, kad šie galėtų tinkamai ginti pažeistas ar ginčijamas teises ir įstatymų saugomus interesus, reglamentuotas Įstatymu. Teisė gauti antrinę teisinę pagalbą nėra absoliuti, prigimtinė ir neribojama. Ją suteikia pati valstybė, savo iniciatyva ir savo nuožiūra, ir tik tokia apimtimi, kokia ji yra pajėgi šią teisę garantuoti. Antrinės teisinės pagalbos instituto paskirtis – suteikti kokybišką, efektyvią ir ekonomiškai pagrįstą teisinę pagalbą, ginant teisėtus interesus tų asmenų, kuriems tokia pagalba būtiniausia. Todėl net ir esant formalioms sąlygoms, kai asmeniui antrinė teisinė pagalba turėtų būti teikiama, Įstatymas numato tam tikrus apribojimus ir nustato antrinės teisinės pagalbos teikimo apimtis. Pagal Įstatymo 11 straipsnio 7 dalies 4 punktą ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktiką, antrinės teisinės pagalbos teikimas yra negalimas, jei nustatoma, jog prašymas suteikti antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą yra susijęs su pareiškėjo ūkine komercine veikla ar jo savarankiška profesine veikla, t. y. tarp konkretaus reikalavimo ir ūkinės komercinės veiklos ar pareiškėjo savarankiškos profesinės veiklos yra/buvo priežastinis ryšys. Vienas iš pagrindinių ūkinės komercinės veiklos požymių yra jos versliškumas arba komerciškumas. Nagrinėjamu atveju tai reiškia, kad visa veikla nuo pat jos vykdymo pradžios turi turėti tikslą gauti pajamų ar kitos ekonominės naudos. Kitaip tariant, ūkinė komercinė veikla reiškia nuolatinę savarankišką, t. y. savo rizika plėtojamą asmens veiklą siekiant pelno, susijusią su paslaugų teikimu kitiems asmenims už atlyginimą. Neturi teisinės reikšmės, ar ūkinė komercinė veikla/savarankiška profesinė veikla yra vykdoma, ar tokia veikla jau yra nutrūkusi. Taikytinos teisės normos esmė – neteikti valstybės garantuojamos antrinės teisinės pagalbos asmenims, kurių ūkinė komercinė veikla arba savarankiška profesinė veikla buvo ar yra susijusi su ekonominės naudos siekimu. Tarnyba nustatė, kad Kauno apygardos teismas 2023 m. sausio 16 d. nutartimi UAB „duomenys neskelbtini“ iškėlė bankroto bylą, paskyrė nemokumo administratorių. Kauno apygardos teismo 2023 m. liepos 12 d. nutartimi BUAB „duomenys neskelbtini“ pripažinta bankrutavusia ir likviduojama dėl bankroto, patvirtintas BUAB „duomenys neskelbtini“ kreditorių finansinių reikalavimų sąrašas, kurių reikalavimų bendra suma sudaro 198 938,32 Eur, tačiau vėliau buvo patvirtinta ir daugiau kreditorinių reikalavimų. Remiantis bylos duomenimis, pareiškėjas nuo 2020 m. birželio 1 d. iki bankroto bylos iškėlimo buvo UAB „duomenys neskelbtini“ direktorius, be to, pareiškėjas buvo bendrovės akcininku (laikotarpiu nuo 2019 m. rugpjūčio 19 d. iki 2020 m. sausio 1 d. pareiškėjui priklausė 26, o nuo 2020 m. sausio 1 d. – 2 bendrovės akcijos). LUAB „duomenys neskelbtini“ patikslintu ieškiniu prašė priteisti solidariai iš pareiškėjo ir kitų direktoriaus/vadovo pareigas bendrovėje ėjusių asmenų 207 815,57 Eur žalą, 5 procentų dydžio metines palūkanas nuo priteistos sumos, skaičiuojant nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo dienos, bei bylinėjimosi išlaidas. Kauno apygardos teismo 2025 m. rugsėjo 23 d. sprendimu civilinėje byloje Nr.

duomenys neskelbtini nuspręsta ieškiniį tenkinti iš dalies: iš pareiškėjo LUAB „duomenys neskelbtini“ naudai nuspręsta priteisti: (1) 5 246,18 Eur skolą, 5 procentų dydžio metines palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme; (2) 157 034,15 Eur skolą, 5 procentų dydžio metines palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo (solidariai su duomenys neskelbtini); (3) 11 317,36 Eur skolą, 5 procentų dydžio metines palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo (solidariai su duomenys neskelbtini); (4) 1 138,50 Eur žyminį mokesį ir 47,04 Eur išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu. Nesutikdamas su šiuo teismo sprendimu pareiškėjas prašo suteikti antrinę teisinę pagalbą jo apskundimui apeliacine tvarka. Įvertinus teisinį reglamentavimą bei aukščiau išdėstytas faktines aplinkybes, darytina išvada, kad pareiškėjo reikalavimas suteikti jam antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą dėl Kauno apygardos teismo 2025 m. rugsėjo 23 d. sprendimo civilinėje byloje Nr. duomenys neskelbtini apskundimo apeliacine tvarka yra tiesiogiai susijęs su pareiškėjo vykdyta ūkine komercine veikla, todėl vadovaujantis Įstatymo 11 straipsnio 7 dalies 4 punktu antrinė teisinė pagalba pareiškėjui negali būti teikiama. Tarnybos atsisakymas teikti pareiškėjui antrinę teisinę pagalbą neapriboja jo teisės savarankiškai kreiptis į teismą bei ginti savo teises ir įstatymu saugomus interesus.

Sprendimu pareiškėjas informuotas, kad turi teisę kreiptis į Tarnybą su prašymu dėl individualios jo situacijos vertinimo. Tvarka ir vertinimo kriterijai nustatyti Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. 1R-220 patvirtintame Sprendimo priėmimo dėl antrinės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimo, įvertinus individualią pareiškėjo situaciją, tvarkos apraše, t. y. atsižvelgiant į gyvenimo lygį ir pareiškėjo turtinę padėtį, galimybes veiksmingai savarankiškai sau atstovauti, išlaidas advokato pagalbai apmokėti, bylos, kurioje prašoma suteikti antrinę teisinę pagalbą, sudėtingumą ir turtinių reikalavimų (turtinių interesų) dydį, pareiškėjo procesinę padėtį byloje ir galimus neigiamus padarinius pareiškėjui. Pareiškėjui pageidaujant, kad būtų vertinama individuali jo situacija, jis Tarnybai turėtų pateikti: (1) informaciją bei ją pagrindžiančius dokumentus apie deklaruojamu laikotarpiu nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2025 m. rugpjūčio 31 d. gautas pajamas iš individualios veiklos (jeigu buvo vykdoma), gautus dividendus (jeigu buvo gauti) ar kitas pajamas (pavyzdžiui, banko sąskaitos išrašą); (2) informaciją bei ją pagrindžiančius dokumentus apie patirtas vartojimo išlaidas ir finansinius išpareigojimus už laikotarpį nuo 2025 m. liepos 1 d. iki 2025 m. rugsėjo 30 d. (pavyzdžiui, duomenis apie apmokėtus mokesčius už komunalines paslaugas, ryšio paslaugas ir pan.); (3) duomenis apie pareiškėjo turimą išsilavinimą ir profesiją ir, esant galimybei, tai patvirtinančių dokumentų kopijas.

Ginčas kilo dėl Sprendimo nesuteikti pareiškėjui antrinės teisinės pagalbos teisėtumo.

Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimą asmenims, kad šie galėtų tinkamai ginti pažeistas ar ginčijamas savo teises ir įstatymų saugomus interesus reglamentuoja Įstatymas (1 straipsnio 1 dalis). Įstatymo 11 ir 12 straipsniai apibrėžia, kokie asmenys ir kokiomis sąlygomis gali gauti antrinę teisinę pagalbą.

Nagrinėjamu atveju aktualus VGTPĮ 11 straipsnio 7 dalies 4 punktas, kuriame nustatyta, kad antrinė teisinė pagalba neteikiama, jeigu prašymas yra susijęs su reikalavimu, tiesiogiai atsirandančiu dėl pareiškėjo ūkinės komercinės veiklos ar dėl jo savarankiškos profesinės veiklos.

LVAT savo nuosekloje praktikoje yra pažymėjęs, kad Tarnyba jai suteiktos kompetencijos ribose pagal Įstatymo 9 straipsnį administruodama antrinės teisinės pagalbos teikimą, sprendimą dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo (atsisakymo teikti, nutraukimo) turi priimti kiekvienu konkrečiu atveju ištyrusi ir įvertinusi tam konkrečiam atvejui reikšmingų aplinkybių visumą (žr., pvz., LVAT 2010 m. rugsėjo 23 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-1162/2010, 2011 m. vasario 11 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-1268/2010, 2023 m. gegužės 17 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1702-552/2023).

LVAT praktikoje dėl antrinės teisinės pagalbos taip pat ne kartą išaiškinta, kad teisė gauti antrinę teisinę pagalbą nėra absoliuti, prigimtinė ir neribojama (žr. pvz. LVAT 2010 m. gruodžio 2 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-1390/2010, 2011 m. kovo 31 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁸²²-1082/2011, 2025 m. birželio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1632-463/2025 ir kt.).

Kaip jau minėta aukščiau, Įstatymo 11 straipsnio 7 dalies 4 punkte numatyta, kad antrinė teisinė pagalba neteikiama, jeigu pareiškėjo prašymas yra susijęs su reikalavimu, tiesiogiai atsirandančiu dėl pareiškėjo ūkinės komercinės veiklos ar dėl jo savarankiškos profesinės veiklos. LVAT savo praktikoje yra nurodęs, kad šios aplinkybės nustatymas yra pakankamas pagrindas atitinkamai valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai priimti sprendimą atsisakyti besikreipusiam asmeniui suteikti antrinę teisinę pagalbą (žr., pvz., LVAT 2013 m. gegužės 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-1121/2013). Vadovaujantis suformuota LVAT praktika, ši įstatymų leidėjo įtvirtinta taisyklė reiškia, kad antrinės teisinės pagalbos teikimas yra negalimas, jei nustatoma, jog prašymas suteikti antrinę teisinę pagalbą yra susijęs su pareiškėjo ūkine komercine veikla ar jo savarankiška profesine veikla, t. y. tarp konkretaus reikalavimo ir ūkinės komercinės veiklos ar pareiškėjo savarankiškos profesinės veiklos yra / buvo priežastinis ryšys. Tokio ryšio nenustačius antrinė teisinė pagalba, nesant kitų ją paneigiančių aplinkybių, turėtų būti teikiama. Ir priešingai, jei reikalavimas, kuriam išdėstyti bei pagrįsti reikalinga antrinė teisinė pagalba, susijęs su ūkine komercine veikla ar savarankiška profesine veikla, tokią pagalbą teikti turi būti atsisakoma. Teisinės reikšmės neturi aplinkybė, ar ūkinės komercinės veiklos vykdymas yra nutrūkęs ar ji vykdoma. Vertintina, jog teisėkūros subjektas yra išreiškęs valią neteikti antrinės teisinės pagalbos tais atvejais, kai tai betarpiškai susiję su vykdyta ar vykdoma ūkine komercine veikla (LVAT 2014 m. kovo 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-1060/2014).

Bylos medžiaga nustatyta, kad pareiškėjas 2025 m. spalio 27 d. kreipėsi į Tarnybą su prašymu suteikti antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą dėl Kauno apygardos teismo 2025 m. rugsėjo 23 d. sprendimo civilinėje byloje Nr. duomenys neskelbtini apskundimo apeliacine tvarka. Tarnyba nustatė, kad Kauno apygardos teismas 2023 m. sausio 16 d. nutartimi UAB „duomenys neskelbtini“ iškėlė bankroto bylą, paskyrė nemokumo administratorių. Kauno apygardos teismo 2023 m. liepos 12 d. nutartimi BUAB „duomenys neskelbtini“ pripažinta bankrutavusia ir likviduojama dėl bankroto, patvirtintas BUAB „duomenys neskelbtini“ kreditorių finansinių reikalavimų sąrašas. Taip pat Tarnyba nustatė, kad pareiškėjas nuo 2020 m. birželio 1 d. iki bankroto bylos iškėlimo buvo UAB „duomenys neskelbtini“ direktorius bei akcininkas ir pareiškėjui nuo 2019 m. rugpjūčio 19 d. iki 2020 m. sausio 1 d. priklausė 26, o nuo 2020 m. sausio 1 d. – 2 bendrovės akcijos. Pareiškėjas šių aplinkybių skunde neginčija.

Kauno apygardos teismo 2025 m. rugsėjo 23 d. sprendimu civilinėje byloje Nr. duomenys neskelbtini iš pareiškėjo LUAB „duomenys neskelbtini“ naudai priteista: 5 246,18 Eur skola, 5 procentų dydžio metinės palūkanos už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme; 157 034,15 Eur skola, 5 procentų dydžio metinės palūkanos už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo (solidariai su kitu asmeniu); 11 317,36 Eur skola, 5 procentų dydžio metinės palūkanos už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo (solidariai su kitu asmeniu); 1 138,50 Eur žyminis mokestis ir 47,04 Eur išlaidos, susijusios su procesinių dokumentų įteikimu.

Atsižvelgdama į šias aplinkybes, Tarnyba padarė išvadą, kad pareiškėjo reikalavimas suteikti jam antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą dėl Kauno apygardos teismo 2025 m. rugsėjo 23 d. sprendimo civilinėje byloje Nr. duomenys neskelbtini apskundimo apeliacine tvarka yra tiesiogiai susijęs su pareiškėjo vykdyta ūkine komercine veikla ir, vadovaudamasi Įstatymo 11 straipsnio 7 dalies 4 punktu, atsisakė teikti antrinę teisinę pagalbą.

Pareiškėjas skunde teigia, kad dirbo UAB „duomenys neskelbtini“ vadovu pagal darbo sutartį, o tai, kad turėjo 2 procentus įmonės akcijų, nelaikytina ūkinės komercinės veiklos vykdymu, be to, ieškinys pateiktas kaip buvusiam įmonės vadovui, o ne kaip akcininkui, priėmusiam kokius nors sprendimus.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje (kasacinės nutartys civilinėse bylose Nr. 3K-7-266/2006, 3K-3-130/2011) nurodoma, kad įmonę ir administracijos vadovą sieja pasitikėjimo (fiduciariniai) santykiai; tai reiškia, kad įmonės administracijos vadovas privalo veikti išimtinai įmonės interesais; įmonės vadovas atstovauja bendrovei, atsako už įmonės kasdienės veiklos organizavimą; jis turi veikti rūpestingai, sąžiningai, atidžiai, kvalifikuotai bei daryti viską, kas nuo jo priklauso, kad jo vadovaujama įmonė veiktų pagal įstatymus ir kitus teisės aktus. Ar įmonės administracijos vadovas

konkrečiu atveju šias pareigas įvykdė, nustatoma pagal tam tikrus objektyvius elgesio standartus – rūpestingo, apdairaus, protingo vadovo elgesio matą. Įmonės vadovas privalo rūpintis, kad įmonė laikytųsi įstatymų, nustatytų jos veiklos apribojimų ir kt. Taigi įmonė ir jos valdymo organai (kolegialūs ir (ar) vienasmeniai) privalo laikytis įmonių veiklą reglamentuojančių teisės aktų, nesupriešinti įmonės interesų su visuomenės interesais.

Pareiškėjas iš esmės neginčija fakto, kad civilinėje byloje, kurioje jis prašė suteikti valstybės garantuojamą antrinę teisinę pagalbą, jam, kaip atsakovui, buvo pareikšti reikalavimai dėl skolos grąžinimo kildinami iš jo, kaip praeityje buvusio ūkinės komercinės veiklos subjekto, vadovo veikos. Kaip minėta, Kauno apygardos teismo 2025 m. rugsėjo 23 d. sprendimu civilinėje byloje Nr. duomenys neskelbtini, kurioje prašyta priteisti solidariai iš pareiškėjo ir kitų asmenų solidariai 207 815,57 Eur žalą, 5 procentų dydžio metines palūkanas nuo priteistos sumos bei bylinėjimosi išlaidas, ieškinyms tenkintam iš dalies. Taigi pareiškėjas, kreipdamasis į Tarnybą dėl antrinės teisinės pagalbos suteikimo minėtoje civilinėje byloje, siekė apginti turtinius interesus, tiesiogiai atsiradusius dėl jo vykdytos ūkinės komercinės veiklos, būnant UAB „duomenys neskelbtini“ vadovu ir akcininku.

Visuma nustatytų aplinkybių sudaro pagrindą išvadai, kad Tarnyba teisėtai ir pagrįstai pareiškėjui atsisakė teikti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą Įstatymo 11 straipsnio 7 dalies 4 punkto pagrindu nustačiusi, jog pareiškėjo prašymas yra susijęs su reikalavimais, tiesiogiai atsirandančiais dėl pareiškėjo vykdytos ūkinės komercinės veiklos. Kaip matyti iš teismų praktikos, šios aplinkybės nustatymas yra pakankamas pagrindas Tarnybai priimti sprendimą atsisakyti besikreipusiam asmeniui suteikti antrinę teisinę pagalbą.

Įstatymo 11 straipsnio 10 dalimi nustatyta, kad Tarnyba turi teisę išimtiniais atvejais, atsižvelgdama į pareiškėjo prašymą ir įvertinusi konkretaus pareiškėjo individualią situaciją, suteikti antrinę teisinę pagalbą, nepaisydama to, kad asmens (šeimos) turtas ir (ar) asmens pajamos viršija nustatytą turto ir pajamų lygį arba yra šio straipsnio 7 dalies 3, 4, 5, 11, 15–20 punktuose nustatyti antrinės teisinės pagalbos neteikimo pagrindai. Individuali pareiškėjo situacija vertinama atsižvelgiant į gyvenimo lygį ir pareiškėjo turtinę padėtį, galimybes veiksmingai savarankiškai sau atstovauti, išlaidas advokato pagalbai apmokėti, bylos, kurioje prašoma suteikti antrinę teisinę pagalbą, sudėtingumą ir turtinių reikalavimų (turtinių interesų) dydį, pareiškėjo procesinę padėtį byloje ir galimus neigiamus padarinius pareiškėjui. Šiuo atveju Tarnyba sprendimą priima teisingumo ministro nustatyta tvarka.

Kaip matyti, Įstatymas numato Tarnybos teisę išimtiniais atvejais suteikti antrinę teisinę pagalbą pareiškėjui, nepaisant to, kad egzistuoja Įstatymo 11 straipsnio 7 dalies 4 punktu nustatytas pagrindas, atsižvelgdama į pareiškėjo prašymą ir įvertinusi konkretaus pareiškėjo individualią situaciją. Apie tai, nurodydama kokius dokumentus pareiškėjas turėtų pateikti, Tarnyba informavo pareiškėją skundžiamu Sprendimu, 2025 m. spalio 21 d. raštu Nr. duomenys neskelbtini bei 2025 m. spalio 27 d. raštu Nr. duomenys neskelbtini.

Komisija, įvertinusi nagrinėjamos bylos aplinkybes, Įstatymo 11 straipsnio 7 dalies 4 punkto normos turinį, LVAT praktiką šios Įstatymo nuostatų taikymo aspektu, nustatytas faktines aplinkybes daro išvadą, jog Tarnyba teisėtai ir pagrįstai pareiškėjui atsisakė teikti valstybės garantuojamą antrinę teisinę pagalbą Įstatymo 11 straipsnio 7 dalies 4 punkto pagrindu nustačiusi, jog pareiškėjo prašymas yra susijęs su reikalavimais, tiesiogiai atsirandančiais dėl pareiškėjo vykdytos ūkinės komercinės veiklos, nes, kaip jau buvo minėta aukščiau, šios aplinkybės nustatymas yra pakankamas pagrindas Tarnybai priimti sprendimą atsisakyti besikreipusiam asmeniui suteikti antrinę teisinę pagalbą. Atsakovės Sprendimas atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimus: yra motyvuotas, pagrįstas tinkamai taikytomis teisės normomis ir faktine pareiškėjo situacija. Taigi skundžiamas Tarnybos Sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, jo naikinti nėra nei teisinio, nei faktinio pagrindo, pareiškėjo skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo duomenys neskelbtini skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė